

عنوان مقاله:

تحلیل مبانی قرآنی فضائل و رذائل اخلاق اجتماعی در دعای مکارم اخلاق صحیفه سجادیه

محل انتشار:

فصلنامه قرآن و علوم اجتماعی، دوره 2، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

خدیجه احمدی بیغش - عضو هیئت علمی و استادیار گروه قرآن و حدیث دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

فضائل اخلاقی، صفات پسندیده‌ای است که با رسوخ در ضمیر و باطن انسان، موجب استحکام رابطه بنده با خداوند متعال شده و کمال و سعادت نهایی را برای فرد در پی دارد. رذایل اخلاقی نیز صفات نکوهیده‌ای است که با رسوخ در ضمیر و باطن انسان، سبب دوری بشر از مسیر الهی و در نهایت عذاب اخروی را برای وی در پی دارد. امام سجاد (ع) در دعای بیستم صحیفه سجادیه که به دعای مکارم اخلاق شهرت دارد، با توجه به شرایط سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمانه خود به صورت مستقیم و غیرمستقیم به بیان آموزه‌ها و معارف قرآنی اهتمام ورزیده، با بهره‌مندی از معارف و مستندات قرآن کریم مهمترین فضائل و رذایل اخلاق اجتماعی را ارائه فرموده است. این پژوهش درصدد دستیابی به این هدف است که فضائل و رذایل اخلاق اجتماعی مکارم اخلاق صحیفه سجادیه بر اساس چه مستنداتی از قرآن کریم مطرح شده است؟ بررسی توصیفی تحلیلی این مسئله گویای آن است که این امام همام مهمترین فضائل اخلاق اجتماعی را همچون: حسن معاشرت، خیرخواه و ناصح بودن، خدمتبه خلق، مسئولیت‌پذیری، برگزیدن الگویی شایسته، حفظ کرامت انسانی، و... در قالب دعا و نیایش به درگاه الهی بیان داشته است. کسب این فضائل به صورت ملکه در انسان موجب میشود، از رذایل اخلاقی چون: عیبجویی، سب، فخر، طمع، حسد، اسراف، سوءظن، مکر، و... دوری جسته و در اجتماع و ارتباط با دیگران، از آسیبهای اجتماعی دوری کرده و ضمن ایجاد محیط و جامعه‌ای آرام و پاک، سعادت غایی را نیز برای خود و دیگران به دنبال آورد.

کلمات کلیدی:

صحیفه سجادیه، دعای مکارم اخلاق، اخلاق اجتماعی، فضائل اخلاقی، رذایل اخلاقی، مستندات قرآنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1693099>

